

گزارش «ایران» از عرض اندام دلالان و قاچاقچیان دارو در پایتخت

ناصر خسرو همچنان برای بیماران نسخه می‌پیچد!

فريبا خان احمدی

[illegible]

ای که فقط اینجا پیدا نیست برایم رسیده. دارد تمام می‌شود،
آخرهایش است، بروم از انبار بیاورم؟»

پیش مسئولان سازمان
ارو اعلام کردند که پس از
گذشته شدن دوران تحریم
چند غذای برای تأمین دارو
و شرکتهای داروسازی
بزرگ ایران مشابه خارجی
ان کیفیت تولید می کنند و
داروهای خاص می گزاردن این
حزب از پزشکان سازمان تا
میان خود داروهای ایرانی با
خارجی تجویز کنند و با این
تفاقیجات برای اسر انتقال
می کیفیت به بازارهای
قطع کنند.

می‌رود، به همین سادگی»
 دلال دارو در حال تبلیغ قرص است
 تا اینکه موبایلش زنگ می‌خورد. آنسوی
 خط، مشتری قرص را با ناکس خارجی
 می‌خواهد. از تکرار حرف‌های مشتری از
 زمان دلال با راحتی می‌توان فهمید چه
 چیزی بین آنها رد و بدل می‌شود. الان
 بهترین زمان برای احداث بحث در دست
 اوست. کولام را نفست می‌چسبم ولی او
 گوشه را برای لحظه‌ای کنار می‌گذارد
 شمارش را روی تکه گندمی می‌نویسد
 و به دستم می‌دهد تا اگر قرص خواستم
 برایم بفرستد.
 از ناصر خسرو گرفته تا کوچه مروی
 هر کس برای خودش قلمرویی دارد. این
 را از یک دعوائی که ۲۲ سال در آن
 می‌دهد، فهمیدم. داله تازه کار ترک
 جالبته‌ای می‌خورد و چاره‌ای جز ترک
 قلمرو خود ندارد. هنوز چند
 قدمی نرفته دعوائی دیگری مرا به خود

جیب می‌کند. الباقی درگیری فیزیکی نیست. دعوی‌های غلط تلقی زن و شوهری است. مرد آنقدر عصبانی است که نه تنها من بلکه بقیه هم مدای و او را از می‌زند می‌شوند «قرص را برآور می‌خورم»، یکی از دلایلی که سر و کله‌اش پیدا می‌شود. عیبی غلط‌اندازی دارد یا نه در زن زنجیرهای است که کلتی که در آن

کردن و میج سنستاش انداخته. بگراست
می آید به سوی مرد عصبانی. انگار ماهی
افزاده است روی تورش.

قیمت رد و تپلی می شود و پس از
مکالمه کوتاهی دلال انجاراترکی می کند
ولی مرد جوان همانجا ایستاده. فکر

می‌کنم منتظر است دارو برایش بیایند، فرصت خودی خواست، خودم را نزدیک می‌کنم و از او می‌پرسم برای تهیه چه دارویی آمده؟ می‌گوید همسرش باردار شده و برای تهیه قرص سقط جنین از شیراز به ناصر خرده آمده، می‌گوید چرا به دکتر مراجعه کرده که این‌طور جواب می‌دهد: «پیسال است ازواج کردایم» و ناخواسته بچه را شدیم، همسر می‌گوید آمانگی برای چه ندارد و پدرش که از سقط جنین، برای این کار پیش دکتر رفیقم ولی او آب پاک‌ی روی دستم را ریخت و گفت که نمی‌شود. دیگر اینکه در چند ماه‌های منقضی شود بچه دچار بیماری‌های ژنتیکی خطرناک است که آن هم پورسه طولانی مدتی منقضی شده، حالا آمدم تا قرص بگیرم تا من دست از سرم بردارم».

۵ دقیقه از شروع صحبت هایمان نمی گذرد که دلال سر می رسد و قرص را همراه با دستور مصرفی که روی کاغذ تایپ شده دست مرد جوان می دهد و

انگار نوبت به من می‌رسد. دلالت می‌پرسد که به دنبال چه دارویی هستم.

نمی‌دانم چرا برای یک لحظه دست و پایم را گم کردم. می‌گویم به دنبال همان چیزی که الان به این آقا دادی.

دلال رک و پوست‌کنده می‌رود
بسر اصل قضیه: «خانم من قرص را
۲۰۰ تومان می‌دهم یا دستورالعمل
طرز استفاده. قرصی که تجویز می‌کنم
آمریکایی است و بدون عوارض
از همه جا بهتره. به عوارض اصلی
می‌دهم. آمپول هم خواهید دارم ولی
تضمین نمی‌کنم چون گاهی خطرناک
است. قرص مطمئن‌تر است و قیمتش

همه پایین تر.» راحت شدن از دست
ایسین دال‌ها به این راحتی‌ها نیست،
مبارزه‌اش را گرفتارم و می‌گویم
زنگ می‌زنم ولی دست‌بردار نیست و
می‌خواهد قرص را برایم بیاورد و پولش
را روز بعد برایش کارت به کارت کنم.
اما بد بینای‌ای است هر طور شده از
این‌ها خوان به سلامت عبور می‌کنم. هنوز
چند متر دورتر نشد‌ام که یکی دیگر
می‌آید و می‌گوید: «یک ورق ۱۰ تایی
می‌دهم به شرط اصلی و به قیمت
خریدم یعنی ۷۰ تومان. یک وقت فکر

[illegible]

دلال رگ و پوست کنده می‌رود
سسر اصل قضیه: «خانس من قرص را
۲۰۰۰ تومان می‌دهم با دستورالعمل
طرز استفاده. قرصی که تجویز می‌کنم
امریکایی است و بدون عوارض. قیمت
همه جا بهتره، به شرط اصلی
می‌دهم. آمپول هم بخواهید دارم ولی
تضمین نمی‌کنم چون گاهی خطرناک
است. قرص مطمئن تر است و قیمتش
هم پایین تر.» راحت شدن از دست
این دلال‌ها به این راحتی‌ها نیست.
سرمایشان را گرفتارم و می‌گویم
زندگی می‌زنم ولی دست بردار نیست و
می‌خواهد قرص را برام بیاورد و پولش
را روز بعد برایش کارت به کارت کنم
از دم به پیلایا است ولی هر طور شده از
این خوان به سلامت عبور می‌کنم. هنوز
چند من دور تر نشدادم که یکی دیگر
می‌آید و می‌گوید: «یک ورق ۱۰ تا
می‌دهم به شرط اصلی و با قیمت
خریدم یعنی ۷۰ تومان. یک وقت فکر
کنکنی تقلبی است اگر شک داری بفرستم
روایتش.» از آنجا بگری. داروخانه را
چند خیابان آنطرف‌تر است و قرص
سقط جنین هم دارد. خواستی به دکتر
میرم زنم و سفارش می‌کنم. من، مثلاً

می‌گیرد و همان‌جا مقابل من به کسی
از رنگ می‌زند و خانم دکتر صدایش
می‌کند که فلان قرص و آمپول را
برایش تهیه کند و یک کپسول‌دیکل
به داروخانه می‌رود و داروها را می‌گیرد.
صدای اهنگ قدیمی عباس قادری
از ضبط شارژی من در دوره گرد بلند
می‌شود، نمی‌دانم چرا به صدا برسد.
شماره دلال دارو را داخل دفترچه تلفن
می‌نویسم و به راه ادامه می‌دهم. سمج
است، می‌گوید پایین‌تر نرم‌رو داروها
تقلبی است و سرم کالین می‌رود، نمی‌داند
که من برای چیز دیگری آمده‌ام.

اینجا با ۱۰۰ تومان، ۲۰۰ تومان که هر کسی که بخواد سقط کند راه می‌افتد.

برایم جالب است که داروها ازاز کجا آورده‌اند؟ با برخلاف بقیه که هیچ جوره حاضر به بیان اطلاعات نیستند داوطلبانه جواب می‌دهد: «شربت متادون قیمت قانونی‌اش ۲۵ هزار تومان است ولی توی داروخانه شربت من با اینجا ۸۰ هزار تومان می‌فروشم. بعضی داروخانه‌ها این شربت‌ها را به دلارهای ناصر خسروی می‌فروشند و ما دهم به برخی می‌دهیم. برخی داروها ازاز قاچاقچیان گردن کلفت می‌خریم و بخشی هم از کسانی که بیمار سرطانی هستند یا بیمارانی دیگری که به رحمت خدا رفتند و بیمارانشان را برای فروش به اینجا می‌آورند، می‌خریم. بیشتر مشتری‌های ما برای تهیه قرص سقط و شربت متادون و داروهای افزایش میل جنسی می‌آیند. سود ما بیشتر از داروخانه‌هاست ولی خطرش هم زیاد است چون شاید به زندان بیفتیم. من خودم به خاطر فروش قرص سقط جنین ۸ ماه اوین بودم، الان گرک بارون دیده شده‌ام. تمام این دلالت‌ها سلیقه‌دار هستند، کاری بلد نیستند جز خلاف؛ بسک می‌کنند و پیر، زار می‌آورند».

نگاه‌های امروز چون دلال که از دور من و عکس را که چند ده متری من فاصله دارد زیر نظر دارند، برای جالب است. انگار شست‌شان خبردار شده خبرنگارم. در کمتر از چند دقیقه چندتایی‌شان عیب می‌شود. بقیه هم با ایما و اشاره همدیگر را می‌کنند. یکی از دلا‌ها به عکس‌مان که از دور و با شگردی زیر رانه عکس می‌اندازد، شکر کرد. خدا را زنه عکس موضوع را متوجه می‌شود و مقابل دلال می‌آید و می‌گوید که ده دنبال آمول مرغین می‌گردد. دست‌های هم خالی است و می‌خواهد دارو را با دوربین معاوضه کند!

■ ناصر خسرو، پاسخی به نیازهای
غیرواقعی و غیرقانونی

سر دلال‌ها شلوع است. وقتی تقاضا باشد عرضه هم بالطبع وجود خواهد داشت. سؤال اینجاست که چرا برخی مردم برای تأمین دارو به ناصر خسرو می‌آیند و هنوز همچنان بازارهای سیاه به فعالیت غیرقانونی خود ادامه می‌دهند.

دکتر مصطفی کریمی: قائم مقام مدیر کل دارو سازمان غذا و دارو در گفت و گو با «ایران» به سؤالاتی پاسخ می‌دهد: «عملکرد ناصر خسرو برای جبران کمبود داروی نیست، بلکه ۹۸ درصد پاسخ‌دهی به نیازهای غیرواکنشی در صورتی است که برای موضوعاتی چون دوپیگ، بندساز، مسائل حساس، دوا محذوف، فقط چنین می‌تواند پاسخگو باشد. اما ما نمی‌توانیم دارو در داروخانه‌ها نماند. نبودن دارویی در داروخانه و وجود آن در بازار ناصر خسرو به این معنی است که باید تمام دارو از نظر قانونی

امکانپذیر نبوده و ممکن است در آنجا به عروشد، تبدیل نقلی درم پیرازند و به مردم عرضه کنند. به دارو توصیه می‌میکند، هیچ‌گاه دارویی را که در داروخانه موجود نیست از ناصر خسرو تهیه می‌کنند، زیرا آن‌ها قانونی و جای ارائه محصول، تبدیل نقلی است و ای‌نی‌توان این محصولات را ضمانت کرد».

گشتی یکی دو ساعته در بازار دارو فروشان غیرقانونی پایتخت و کنش‌انداز اطلاعات از زیربان لالان به کلی‌شان می‌دهد. بیشتر سود این افراد سودجو از طریق فروش داروهای قاچاقی است؛ معمولاً نه‌بست از چه طریقی وارد شده‌اند و یا اصلاً به‌بسته هستند؟

دکتر کریمی در این باره عنوان می‌کند: «همم تاریخچه موجود در ناصر خسرو را به‌دراغ گذشته یا قاچاق هستند، زیرا پاسخ به نیازهای غیرقانونی

در حوزه دارو از طریق بازار غیراصلی صورت می‌پذیرد و این خاصیت که خطر آفرین است در خصوص خرید دارو از بازار غیررسمی می‌توان گفت از روی ارائه هدیه دارو و سلسله مراحل دریافت دارو هیچ تضمینی برای صحت و سلامت وجود ندارد و این امر پورسوی ریسک است؛ حتی در خصوص دریافت دارو از خانم‌ها نیز از مردم درخواست می‌کنیم بدون حضور مسئولین می‌توان دارو تهیه نگنشد. حاضری خرید یک فرد بی‌تجربه که اصلاً مشخص نیست دارو چگونه به دست او رسیده، چه تضمینی برای سلامت دارو دارد بنابراین این ریسک سراسر اشتباه است. راهکارها این است که در حوزه سخت افزاری قوه قضائیه و نیروی انتظامی باید با یکدیگر تعامل باشند. در بعد نرم افزاری باید روی سواد اجتماعی در جمله پزشکان فرهنگ‌سازی صورت پذیرد، چون وقتی پزشک دارویی را تجویز می‌کند که در فهرست رسمی کشور وجود ندارد، بیمار به هر بهانه‌ای حکم می‌دهد»

می‌شود کسانی را در ناصر خسرو دید که به دنبال داروهایی هستند که نمونه مشابه ایرانی آنها در همه داروخانه‌ها موجود است مثل قرص «الپرزولام».

نمونه ایرانی در هر بسته چند هزار تومان ارزان‌تر از نمونه خارجی‌اش است که با نام تجاری «زاناکس خارجی» در بازار فروخته می‌شود. وقتی از آنها که برده‌ای داروهایی خارجی کمپای می‌کنی سؤال می‌کنم پاسخ می‌دهد: «این‌ها است؛ دکتر تجویز کرده».

فائز مقام مدیر کل دارو سازمان غذا و دارو با اشاره به اینکه پزشکان هم باید در خصوص تجویز دارو توجیه شوند با قاطعیت اعلام می‌کند: «کیفیت داروهای تولید داخل مناسب است و در این حوزه حرف‌ها برای گفتن داریم؛ ضمن اینکه باید ذهنیت مبتنی بر کیفیت بالاتر

داروی خارجی از میان خسرو،
داروهای اسامی موجود در ناصرخسرو،
تاریخ گذشته ناصرخسرو هستند و اگر
پزشکان این دغدغه را از بین ببرند
که مردم می توانند به داروهای داخلی
اعتماد کنند مشکلات اپیتجینی حل
می شود. همیشه تخلف بوده و هست
و هنر ما این است که اینها را به صفر
نزدیک کنیم ولی برپایه شده در فکر
اند دشوار است در خصوص تهیه
دارو حتی از داروخانه نیز ضوابطی
وجود دارد که مبتنی بر علم و دانش
است و عقل سلیم حکم می دهد به
آنچه توسط عده ای خیره تعین شده
است و بفع سامانی، تضمین سامانی
است گوش فرا دهیم، بعد اعتماد به
داروهای اینها شده خارج از چارچوب
که باز پیشگیری قبل از درمان است
که کار قاچاق را در ناصرخسرو
تهران و چه در شبه ناصرخسروهای
سراسر کشور محدود و محدودتر
می کند ضمن اینکه سامانه رهگیری،
دیابی و کنترل سلامت فرآورده های
سلامت محور سامانه ای است که
تمامی اطلاعات در حوزه سلامت از
مهدا دارو، تجهیزات پزشکی، آرایشی
و بهداشتی و محصولات غذایی را به
روز و دقیق کرده و موجودی کشور
توسط آن کاملاً قابل ردیابی و رهگیری
است و این سامانه در هایشان اعتباری
نشان ایمنی و سلامت با حضور وزیر
بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به
صورت رسمی به مردم معرفی شد.

صحبت می‌شود نیز موضوع دیگری است که در کنار سامانه رهگیری و ردیابی به پیش می‌رود و پیگیری می‌شود تا با این اقدام، عرصه بر قاچاقچیان تنگ‌تر شود. سامانه کنترل اصالت، این امکان را برای مردم فراهم می‌کند تا کالاهای اصیل را از کالاهای قاچاق و تقلبی شناسایی کنند.»

قاچاقچیان ب

کمبود دارو، شبکہ غیر رسمی دارو را رونق می‌دهد

یادداشت

دکتر مهدی سجادی
.....
دبیر انجمن
داروسازان ایران

داروهای خارجی که مشابه داخلی شان در داروخانه‌ها وجود دارد در این بازار به فروش می‌رسند. برخی پزشکان در نسخه‌شان تأکید دارند بیمار برند خارجی دارو را تهیه کند، از همین رو می‌بینیم بیماران نسخه‌هایی را به داروخانه‌ها می‌آورند که پزشک اسم داروها را به صورت نام تجاری در نسخه

یعنی نمونه خارجی استامینوفن به تالیفون معروف است. شنیده‌ها حاکی از آن است که دلالان ناصر خسرو ادعا می‌کنند تعدادی از داروهای این بازار تقلبی و غیر قانونی از کانال داروخانه‌ها به این بازار نشت می‌کند اما من ادعا می‌کنم داروهای موجود در شبکه قاچاق استامینوفن به بیمار مجبور است داری می‌نویسد و رایج کند اما چون اغلب داروها به کار برند نژیک و تولید داخلی در داروخانه موجود هستند بیمار مستأصل شده و به بازار سیاه مراجعه می‌کند. (بسیار مثال قرص «استامینوفن» نام داری در دست اما «تالیفون» اسم برند این قرص است.

عمدتاً از طریق داروخانه‌ها به بازار سپاه وارد می‌شوند. اما تأیید نمی‌کنم. اگر به شبکه‌های قاچاق مراجعه کنید به دروایی را به من تعدادی که بخواهید تهیه کنید، موجود دارند. در زنجیره دارویی صرف کار دارند، زنجیره دارویی شرکت کننده قرار دارند و این گونه نیست که عمده داروها از شبکه داروهای دیگر از بازار قاچاق شوند. مسأله دیگری این است که بیشتر داروهای قاچاق از طریق مناطق آزاد، بازارچه‌های محلی و شبکه آزاد خارج سیستم گمرکی وارد می‌شوند و ارتباطی با داروخانه ندارند. علاوه بر این داروهای که به بازار ناصر خسرو توزیع می‌شوند، داروهای نایبند که مصرف عام داشته باشند و این تأمین این داروها کمیوند در کشور وجود ندارد که بیماران بخواهند به دنبال نمونه قاچاق آن در بازار سپاه باشند. داروهای که نمونه خارجی آنها وجود ندارد و در داروخانه‌ها موجود نیستند از شبکه‌های مجزا و قاچاق و مستقل و در بازار می‌شوند.

نسخه‌های شبکه تحت نظارت و محدود است به این معنا که داروخانه‌های کشور به‌صورت مابین -مجاز- به ارائه داروهای شیمی درمانی یا خاص نیستند بلکه داروهای خاص و شیمی درمانی عمدتاً در شبکه داروخانه‌های دولتی توزیع می‌شوند و هیچ بیماری با نسخه خاص به داروخانه عمومی مراجعه نمی‌کند. مراکز دولتی نظارت‌های جدی نسبت به فعالیت داروخانه‌های شان دارند اما اینکه قاچاق داروهای خاص و شیمی نسخه‌ای داروهای شیمی درمانی و سرطان چگونگی و به چه شکلی صورت می‌گیرد کاملاً مشخص نیست. کاهی مشاهده می‌شود، شماری از بیماران نسخه‌های تقلبی را به داروخانه‌های دولتی تحویل می‌دهند و آنها داروها را در بازار سیاه عرضه می‌کنند که متأسفانه داروخانه‌های بخش دولتی با این مشکل مواجهند، هر چند داروخانه‌های دولتی نظارت‌های جدی وجود دارد اما اینکه در بیرون از داروخانه‌های بیمارستان مزاد خود را به شبکه‌های قاچاقی و غیر قانونی دارو به‌شکلهای خاص خارج کنند، افسوسناک و فریبند خوار است.

داروهای تک نسخه‌ای و خاص
همچنین از طریق خانواده بیماران
مثلاً به سرطان یا بیماری خاص
به‌بازار ناصح‌خسرو نشت می‌کنند،
و آسانفاته بعد از آنکه فرد مبتلا به
بیماری خاص فوت می‌کند چون
داروهای تک نسخه‌ای پوشش بیمه غیر قابل
برگشت بوده و مرجوع نمی‌شوند،
خانواده بیماران، داروهای خاص و
تک نسخه‌ای را به‌بازار سیاه می‌برند
و می‌فروشند. ما همه این اوصاف
باید گفت که بسیاری از داروهای
شیمی درمانی در شبکه داروخانه‌ای
نیست و در سیستم دولتی توزیع
می‌شوند و این شبکه دارویی نسبت
به کمبودهای مزبور حالت آماردیش
دارد. داروخانه‌های تولید دارو به
محض کمبود دارو مقدار مورد نیازشان
را اعلام کنند و چنانچه بین تأمین و
درست‌دستی به دارو فاصله یقینی
است و اگر دارو قاچاق داروخانه محلی
از طریق مبادی غیر رسمی دارو نیز
وجود دارد. قاچاقچیان بدرستی بازار
دارو را در کشور رصد می‌کنند، مایه
که آن را، داروخانه‌ها، جدا، کمبود

خاصی شوند و شبکه دارویی بموقع نسبت به کمبودها واکنشی را نشان ندهد بیشتر بازار قاچاق در کشور رها می افتد و داروهای خاص از آن ریزش بکسان، ترکیه و عراق وارد کشور می شوند که باید نیروی نظامی و اداره گمرک کنترل های لازم را در مبارزه با قاچاق داشته باشند. سازمان غذا و دارو نیز باید نسبت به کمبود گروه های دارویی بویژه داروهای شیمیایی درمانی حساسیت بیشتری داشته باشد تا این درواها وارد بازار نشوند، این موضوع همچنین در مورد مگمل ها نیز اهمیت دارد، چنانچه جلوی واردات مگمل ها را بگیرند ممکن است افراد برخی مگمل ها را از ترکیه یا کشورهای دیگر وارد کنند. نکته آخر این شرایط نگهداری داروهای که در بازار غیر قانونی یافت می شوند نیاز اهمیت است ولی اغلب بیماران به آن توجهی نمی کنند. داروهای خاص شرایط نگهداری کاملاً کنترل شده ای دارند اما اینکه بیماران به جرأت این عیب دارها را تهیه می کنند، خاص است.

امیر رجبی / ایران